

ЗАКОН

О ИЗМЕНАМА И ДОПУНИ ЗАКОНА О КУЛТУРИ

Члан 1.

У Закону о култури („Сл. Гласник РС“ 72/09, 13/16, 30/16 - исправка), у члану 8. став 1. тачка 3) мења се и гласи:

„3) ликовне, примењене, визуелне уметности, дизајн, архитектура и уметничка фотографија;“

Члан 2.

Члан 14. мења се и гласи:

„Члан 14.

Уметнику, односно стручњаку у култури додељује се признање у виду доживотног месечног новчаног примања за врхунски допринос националној култури, односно култури националих мањина (у даљем тексту: Признање).

Право на признање из става 1. овог члана стиче уметник, односно стручњак у култури који испуњава следеће услове:

- 1) да је старији од 40 година;
- 2) да је држављанин Републике Србије;
- 3) да је остварио врхунски допринос националној култури, односно култури националих мањина;
- 4) да је добитник најзначајнијих награда и признања, и то:
 - (1) републичка награда за посебан допринос развоју културе;
 - (2) награда за животно дело;
 - (3) стручне награде са међународних фестивала;
 - (4) награде са фестивала и манифестација од републичког значаја;
 - (5) стручне награде удружења;
 - (6) локалне награде и друштвена признања;
 - (7) друге стручне међународне и домаће награде и признања из области културе;
- 5) да има образложену оцену вредности доприноса у области културе у делатностима из члана 8. овог закона коју дају уметничка и струковна удружења, установе културе и образовне и научне установе.“

Члан 3.

После члана 14. додаје се нови члан 14а који гласи:

„Члан 14а

Право на признање из члана 14. овог закона остварује се од дана доношења акта о додели тог признања.

Влада одлучује решењем о додели признања, на предлог Министарства, а по поднетом захтеву лица које испуњава услове из члана 14. овог члана.

Признање се додељује и исплаћује уметнику, односно стручњаку у култури у виду доживотног месечног новчаног примања, чији нето износ не може бити нижи од просечне нето зараде у Републици Србији за месец децембар претходне године.

Признање из става 1. овог члана исплаћује се из буџета Републике Србије.

Влада ближе уређује услове, начин исплате и висину признања.

Против решења из става 2. овог члана може се водити управни спор.“

Члан 4.

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије“.

ОБРАЗЛОЖЕЊЕ

I. УСТАВНИ ОСНОВ ЗА ДОНОШЕЊЕ ЗАКОНА

Уставни основ за доношење Закона о изменама и допуни Закона о култури садржан је у члану 97. Устава Републике Србије, према коме Република Србија, поред осталог, уређује и обезбеђује систем у области културе и друге односе од интереса за Републику Србију, у складу са Уставом.

II. РАЗЛОЗИ ЗА ДОНОШЕЊЕ ЗАКОНА

Последњим изменама и допунама Закона о култури које су на снази од 27. фебруара 2016. године положај уметника и стручњака у области културе је погоршан. Ово нарочито у погледу додељивања признања уметницима и стручњацима у културе. Имајући у виду значај културе за свеопшти развој и напредак друштва у целини таква решења су неприхватљива. Погоршавањем положаја уметника и стручњака у култури, деградира се не само њихов допринос култури и друштву, већ и сама култура, чиме се уназађује друштво у целини.

Све је више присутна популаризација ријалити емисија, под чијим великим утицајем су млади нараштаји у Србији. Овакав тренд врло лоше утиче на културни и интелектуални развој младих, као и на систем вредност који треба да развијају, што дугорочно води ка укупном урушавању основних принципа и вредности на којима једно развијено друштво треба да почива.

Лош материјални третман културних радника има двоструко лоше последице. Прво, њихов рад се деградира, одузима им се право на достојанствен живот који обезбеђују својим радом. Друго, таквим третманом од стране државе, шаље се уједно и порука друштву у целини да култура нема шири друштвени значај, нити да је значајно културним радницима који постигну значајне резултате дати признање за такав рад. Оваквим третманом, нарочито када су признања у питању, културни радници немају исти положај као нпр. спортисти, а младим нараштајима се јасно показује да култура нема исти значај.

Због свега наведеног предлажу се измене и допуна Закона о култури.

III. ОБЈАШЊЕЊЕ ОСНОВНИХ ПРАВНИХ ИНСТИТУТА И ПОЈЕДИНАЧНИХ РЕШЕЊА

Чланом 1. Предлога закона интервенише се у члан 8. Закона о култури којим се дефинише културна делатност. Изменом се предвиђа да се под културном делатношћу подразумевају и послови у области уметничке фотографије. Ова област у постојећем решењу није експлицитно наведена иако је посебно призната у Уредби о ближим условима и начину доделе признања за врхунски допринос националној култури, односно култури националних мањина („Сл. гласник РС“ бр. 36/10, 146/14).

Чланом 2. Предлога закона мења се члан 14. Закона о култури који уређује признања за врхунски допринос националној култури, односно култури националних мањина. Према постојећем решењу признања у виду доживотног новчаног примања могу се **изузетно** доделити уметнику, односно стручњаку у култури за врхунски допринос националној култури, односно култури националних мањина. Предложеном изменом се предвиђа да додељивања признања уметнику, односно стручњаку у култури за врхунски допринос не буде изузетак, већ правило. Поред тога, предложеном изменом се конкретни наводе

услови које једно лице треба да испуни да би могао да оствари право на признање. У погледу старосне доби предлаже се измена у односу на тренутно решење које предвиђа Уредба, па се предвиђа да признање у виду доживотног новчаног примања може да буде додељено уметнику, односно стручњаку старијем од 40 година, за разлику од досадашњег решења које предвиђа као старосни услов – остварено право на пензију.

Законским постављањем услова за остваривање права на признање поставља се загарантовани оквир који се не може мењати подзаконским актима, што доприноси правној сигурности.

Чланом 3. предлаже се увођење новог члана 14а који, између осталог, предвиђа минимални износ признања, испод којег се не може одредити признање, остављајући даље могућност да Влада својим актом ближе уреди услове, начин и висину исплате признања.

Чланом 4. Предлога закона прописан је рок за ступање на снагу закона.

IV. АНАЛИЗА ЕФЕКТА ПРОПИСА

Предложеним изменама и допуном Закона о култури имају вишеструки ефекат. Поред друштвеног признања које је нужно одати врхунским уметницима и стручњацима у култури истовремено се и промовише култура као делатност на којој се заснива напредак једног друштва, као и систем вредности на којима треба да се заснива хумано друштво. Поред тога, предложене измене и допуна треба да допринесу побољшању, иначе тешког, материјалног положаја врхунских културних радника и тиме им омогуће достајанствен живот.

V. ФИНАНСИЈСКА СРЕДСТВА ПОТРЕБНА ЗА СПРОВОЂЕЊЕ ЗАКОНА

За спровођење овог закона потребна су додатна средства према заједничкој процени министарстава задужених за послове финансија и послове културе.

VI. ПРЕГЛЕД ОДРЕДАБА ВАЖЕЋЕГ ПРОПИСА КОЈЕ СЕ МЕЊАЈУ

Културна делатност и области културне делатности

Члан 8.

Културном делатношћу, у смислу овог закона, сматрају се послови нарочито у следећим областима:

- 1) књижевност (стваралаштво, преводилаштво);
- 2) музика (стваралаштво, продукција, интерпретација);
- ~~3) ликовне, примењене, визуелне уметности, дизајн и архитектура;~~
- 3) ЛИКОВНЕ, ПРИМЕЊЕНЕ, ВИЗУЕЛНЕ УМЕТНОСТИ, ДИЗАЈН, АРХИТЕКТУРА И УМЕТНИЧКА ФОТОГРАФИЈА;
- 4) позоришна уметност (стваралаштво, продукција и интерпретација);
- 5) уметничка игра - класичан балет, народна игра, савремена игра (стваралаштво, продукција и интерпретација);
- 6) филмска уметност и остало аудио-визуелно стваралаштво;
- 7) дигитално стваралаштво и мултимедији;
- 8) остала извођења културних програма и културних садржаја (мјузикл, циркус, пантомима, улична уметност и сл.);
- 9) откривање, прикупљање, истраживање, документовање, проучавање, вредновање, заштита, очување, представљање, интерпретација, коришћење и управљање културним наслеђем;

- 10) библиотечно-информационе делатности;
- 11) научноистраживачке и едукативне делатности у култури;
- 12) менаџмент у култури.

Уметничком делатношћу, у смислу овог закона, сматрају се послови у областима из става 1. тач. 1)-8) овог члана.

Признање за врхунски допринос националној култури, односно култури националних мањина

Члан 14.

~~Влада, изузетно, може доделити признање у виду доживотног месечног новчаног примања уметнику, односно стручњаку у култури, за врхунски допринос националној култури, односно култури националних мањина. Ово признање додељује се уметнику који је остварио право на пензију.~~

~~Предлог за доделу признања из става 1. овог члана у случају припадника националне мањине може поднети и национални савет националне мањине.~~

~~Признање из става 1. овог члана представља лично и непреносиво право.~~

~~Признање из става 1. овог члана исплаћује се из буџета Републике Србије.~~

~~Ближе услове и начин доделе признања из става 1. овог члана утврђује Влада.~~

УМЕТНИКУ, ОДНОСНО СТРУЧЊАКУ У КУЛТУРИ ДОДЕЉУЈЕ СЕ ПРИЗНАЊЕ У ВИДУ ДОЖИВОТНОГ МЕСЕЧНОГ НОВЧАНОГ ПРИМАЊА ЗА ВРХУНСКИ ДОПРИНОС НАЦИОНАЛНОЈ КУЛТУРИ, ОДНОСНО КУЛТУРИ НАЦИОНАЛИХ МАЊИНА (У ДАЉЕМ ТЕКСТУ: ПРИЗНАЊЕ).

ПРАВО НА ПРИЗНАЊЕ ИЗ СТАВА 1. ОВОГ ЧЛАНА СТИЧЕ УМЕТНИК, ОДНОСНО СТРУЧЊАК У КУЛТУРИ КОЈИ ИСПУЊАВА СЛЕДЕЋЕ УСЛОВЕ:

- 1) ДА ЈЕ СТАРИЈИ ОД 40 ГОДИНА;
- 2) ДА ЈЕ ДРЖАВЉАНИН РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ;
- 3) ДА ЈЕ ОСТВАРИО ВРХУНСКИ ДОПРИНОС НАЦИОНАЛНОЈ КУЛТУРИ, ОДНОСНО КУЛТУРИ НАЦИОНАЛНИХ МАЊИНА;
- 4) ДА ЈЕ ДОБИТНИК НАЈЗНАЧАЈНИЈИХ НАГРАДА И ПРИЗНАЊА, И ТО:
 - (1) РЕПУБЛИЧКА НАГРАДА ЗА ПОСЕБАН ДОПРИНОС РАЗВОЈУ КУЛТУРЕ;
 - (2) НАГРАДА ЗА ЖИВОТНО ДЕЛО;
 - (3) СТРУЧНЕ НАГРАДЕ СА МЕЂУНАРОДНИХ ФЕСТИВАЛА;
 - (4) НАГРАДЕ СА ФЕСТИВАЛА И МАНИФЕСТАЦИЈА ОД РЕПУБЛИЧКОГ ЗНАЧАЈА;
 - (5) СТРУЧНЕ НАГРАДЕ УДРУЖЕЊА;
 - (6) ЛОКАЛНЕ НАГРАДЕ И ДРУШТВЕНА ПРИЗНАЊА;
 - (7) ДРУГЕ СТРУЧНЕ МЕЂУНАРОДНЕ И ДОМАЋЕ НАГРАДЕ И ПРИЗНАЊА ИЗ ОБЛАСТИ КУЛТУРЕ;
- 5) ДА ИМА ОБРАЗЛОЖЕНУ ОЦЕНУ ВРЕДНОСТИ ДОПРИНОСА У ОБЛАСТИ КУЛТУРЕ У ДЕЛАТНОСТИМА ИЗ ЧЛАНА 8. ОВОГ ЗАКОНА КОЈУ ДАЈУ УМЕТНИЧКА И СТРУКОВНА УДРУЖЕЊА, УСТАНОВЕ КУЛТУРЕ И ОБРАЗОВНЕ И НАУЧНЕ УСТАНОВЕ.

Члан 14а

ПРАВО НА ПРИЗНАЊЕ ИЗ ЧЛАНА 14. ОВОГ ЗАКОНА ОСТВАРУЈЕ СЕ ОД ДАНА ДОНОШЕЊА АКТА О ДОДЕЛИ ТОГ ПРИЗНАЊА.

ВЛАДА ОДЛУЧУЈЕ РЕШЕЊЕМ О ДОДЕЛИ ПРИЗНАЊА, НА ПРЕДЛОГ МИНИСТАРСТВА, А ПО ПОДНЕТОМ ЗАХТЕВУ ЛИЦА КОЈЕ ИСПУЊАВА УСЛОВЕ ИЗ ЧЛАНА 14. ОВОГ ЧЛАНА.

ПРИЗНАЊЕ СЕ ДОДЕЉУЈЕ И ИСПЛАЋУЈЕ УМЕТНИКУ, ОДНОСНО СТРУЧЊАКУ У КУЛТУРИ У ВИДУ ДОЖИВОТНОГ МЕСЕЧНОГ НОВЧАНОГ ПРИМАЊА, ЧИЈИ НЕТО ИЗНОС НЕ МОЖЕ БИТИ НИЖИ ОД ПРОСЕЧНЕ НЕТО

ЗАРАДЕ У РЕПУБЛИЦИ СРБИЈИ ЗА МЕСЕЦ ДЕЦЕМБАР ПРЕТХОДНЕ ГОДИНЕ.

ПРИЗНАЊЕ ИЗ СТАВА 1. ОВОГ ЧЛАНА ИСПЛАЋУЈЕ СЕ ИЗ БУЏЕТА РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ.

ВЛАДА БЛИЖЕ УРЕЂУЈЕ УСЛОВЕ, НАЧИН ИСПЛАТЕ И ВИСИНУ ПРИЗНАЊА.

ПРОТИВ РЕШЕЊА ИЗ СТАВА 2. ОВОГ ЧЛАНА МОЖЕ СЕ ВОДИТИ УПРАВНИ СПОР.

**ОБРАЗАЦ ИЗЈАВЕ О УСКЛАЂЕНОСТИ ПРОПИСА СА ПРОПИСИМА
ЕВРОПСКЕ УНИЈЕ**

1. Орган државне управе, односно други овлашћени предлагач прописа
Народни посланик Марко Ђуришић.

2. Назив прописа

Предлог закона о изменама и допунама Закона о култури
The draft law on amendments and supplements to the Law on Culture

3. Усклађеност прописа са одредбама Споразума о стабилизацији и придруживању између Европских заједница и њихових држава чланица, са једне стране, и Републике Србије са друге стране („Службени гласник РС”, број 83/08) (у даљем тексту: Споразум), односно са одредбама Прелазног споразума о трговини и трговинским питањима између Европске заједнице, са једне стране, и Републике Србије, са друге стране („Службени гласник РС”, број 83/08) (у даљем тексту: Прелазни споразум)

а) Одредба Споразума и Прелазног споразума која се односе на нормативну саржину прописа

б) Прелазни рок за усклађивање законодавства према одредбама Споразума и Прелазног споразума

в) Оцена испуњености обавезе које произлазе из наведене одредбе Споразума и Прелазног споразума

г) Разлози за делимично испуњавање, односно неиспуњавање обавеза које произлазе из наведене одредбе Споразума и Прелазног споразума

д) Веза са Националним програмом за интеграцију Републике Србије у Европску унију

4. Усклађеност прописа са прописима Европске уније

а) Навођење примарних извора права ЕУ и усклађеност са њима /

б) Навођење секундарних извора права ЕУ и усклађеност са њима /

в) Навођење осталих извора права ЕУ и усклађеност са њима /

г) Разлози за делимичну усклађеност, односно неусклађеност /

д) Рок у којем је предвиђено постизање потпуне усклађености прописа са прописима Европске уније /

5. Уколико не постоје одговарајући прописи Европске уније са којима је потребно обезбедити усклађеност треба констатовати ту чињеницу. У овом случају није потребно попуњавати Табелу усклађености прописа.

Секундарни извори права Европске уније који постоје у овој области нису релевантни са становишта материје коју обрађује овај предлог закона, тако да се уз овај предлог закона се не доставља Табела усклађености.

6. Да ли су претходно наведени извори права ЕУ преведени на српски језик?

/

7. Да ли је пропис преведен на неки службени језик ЕУ?

/

8. Учешће консултаната у изради прописа и њихово мишљење о усклађености
/

Потпис руководиоца органа органа државне управе, односно другог овлашћеног предлагача прописа, датум и печат

Београд, 12. септембар 2016. године

НАРОДНИ ПОСЛАНИК